

УДК 547.859+547.776

КОНДЕНСОВАНІ ПІРИМІДИНОВІ СИСТЕМИ. 5*. 6-МЕТИЛФУНКЦІОНАЛІЗОВАНІ 1Н-ПІРАЗОЛО[3,4-д]ПІРИМІДИН-4(5Н)-ОНИ

А.В.Больбут, М.В.Вовк

Інститут органічної хімії НАН України,
02094, м. Київ, вул. Мурманська, 5. E-mail: mvovk@i.com.ua

Ключові слова: аміди 5-амінопіразол-4-карбонових кислот; хлороацетилхлорид; піразоло[3,4-д]піримідин-4(5Н)-они; конденсація

На основі 6-хлорометил-1Н-піразоло[3,4-д]піримідин-4(5Н)-онів, отриманих конденсацією амідів 5-амінопіразол-4-карбонових кислот з хлороацетилхлоридом, здійснений синтез ряду їх нових 6-сульфоніл(тио, азидо, аміно)метилпохідних.

CONDENSED PYRIMIDINE SYSTEMS. 5*. 6-METHYLFUNCTIONALIZED 1H-PYRAZOLO[3,4-d]PYRIMIDIN-4(5H)-ONES

A.V.Bol'but, M.V.Vovk

On the basis of 6-chloromethyl-1H-pyrazolo[3,4-d]pyrimidin-4(5H)-ones prepared by the condensation of 5-amino-4-carboxamidpyrazoles amides with chloroacetylchloride the synthesis of a number of their new 6-sulfohyl(thio, azido, amino)methyl derivatives has been carried out.

КОНДЕНСИРОВАННЫЕ ПИРИМИДИНОВЫЕ СИСТЕМЫ. 5*. 6-МЕТИЛФУНКЦИОНАЛИЗИРОВАННЫЕ 1Н-ПІРАЗОЛО[3,4-д]ПІРИМІДИН-4(5Н)-ОНЫ

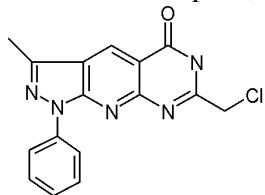
А.В.Больбут, М.В.Вовк

На основе 6-хлорометил-1Н-піразоло[3,4-д]піримідин-4(5Н)-онов, полученных конденсацией амидов 5-амінопіразол-4-карбонових кислот с хлороацетилхлоридом, осуществлен синтез ряда их новых 6-сульфоніл(тио, азидо, аміно)метилпроизводных.

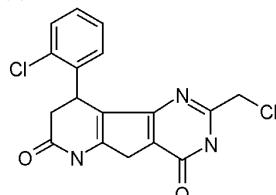
Серед сполук піразоло[3,4-д]піримідинового ряду виявлені речовини які є антагоністами адено-зинових рецепторів [2, 3]. Зусиллями австралійських дослідників [4-6] було з'ясовано, що їх вплив на аденоzinрецепторну селективність визначається природою замісників, зв'язаних з атомами N¹, C⁴ та C⁶ конденсованої системи. Зокрема, високу активність проявляють піразоло[3,4-д]піримідини, функціоналізовані в положенні 6 карбамоїл-алкілтіо-угрупованнями. Системи піразоло[3,4-д]піримідинового типу, в яких функціональний замісник зв'язаний з піримідиновим ядром не безпосередньо, а через метиленовий місток, до цього часу залишалися невідомими. Саме тому предметом даного дослідження стало розроблення загального підходу до 6-метилфункціоналізованих піразоло[3,4-д]піримідинів. Показано, що найзручнішими синтез-блоками для цієї цілі можуть виступати 6-хлорометил-1Н-піразоло[3,4-д]піримідини.

Відомо, що для отримання 6-алкіл-або арилзаміщених піразоло[3,4-д]піримідинів застосовується конденсація амідів 5-амінопіразол-4-карбонових кислот з естерами карбонових кислот [7, 8]. Проте цей метод не придатний для естерів хлор-

оцтової кислоти, оскільки вимагає проведення реакції в лужних умовах. Тому з врахуванням результатів досліджень по синтезу конденсованих піримідинових сполук А [9] та Б [10] для досягнення поставленої мети детально була вивчена взаємодія амідів 5-амінопіразол-4-карбонових кислот 1а-в з хлороацетилхлоридом.

А

Б

Встановлено, що при кип'ятінні сполук 1а-в з хлороацетилхлоридом у співвідношенні 1:1 (для 1а) та 1:2 (для 1б,в) в суміші розчинників толуол-ДМФА (1:1 для 1а, 2:1 для 1б,в) протягом 2-3 год утворюються 6-хлорометил-1Н-піразоло[3,4-д]піримідин-4(5Н)-они 2а-в. При цьому тільки у випадку аміду 1в (R=Ph) вихід цільового продукту сягає 91%. В разі R=Me (1а) та PhCH₂ (1б) сполуки 2а та 2б були отримані з виходами 29% та

* Повідомлення 4 див. [1].

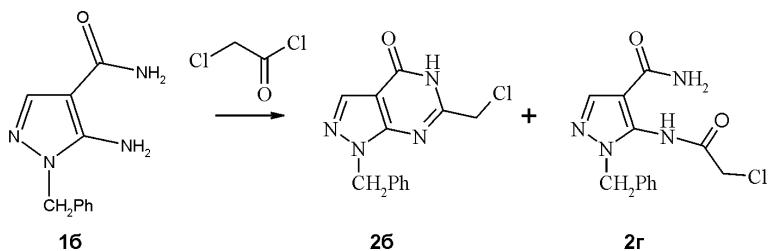

Схема 1

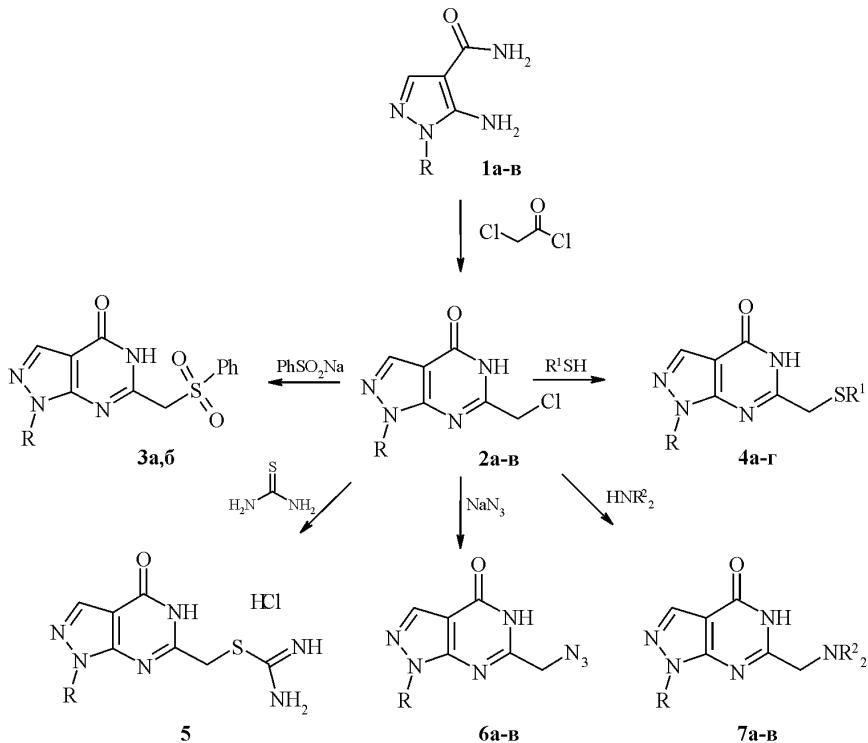
22% відповідно. При цьому виділення сполук 2a, в не викликає особливих препаративних складно-щів, в той час як продукт циклокоденсації 2b за даними спектрів ЯМР ^1H утворюється у реакційній суміші разом з продуктом первинного ацилювання — 5-(хлороацетиламіно)-1-бензилпіразолокарбоксамідом 2g у співвідношенні ~1:3.

Сполуки 2b і 2g не вдається розділити кристалізацією, але при нагріванні в оцтовому ангідриду сполука 2g, наймовірніше, перетворюється на розчинну в дітиловому етері ацилоксиметилпохідну, що дозволяє відносно легко виділити сполуку 2b (схема 1).

Низький вихід продуктів циклокоденсації 2a, б, а також продемонстрована на прикладі сполуки 2г нездатність до замикання циклу навіть при довготривалому нагріванні суміші 2b і 2g в суміші толуол-ДМФА у присутності добавок сірчаної або п-толуолсульфокислоти, очевидно, пов'язані зі зни-

жененою електрофільністю карбонільної хлорацетильної групи, обумовленої донорним ефектом алкільного замісника в положенні 1 піразольного циклу.

Нами показано, що 6-хлорометилзаміщені піразоло[3,4-d]піrimідини 2a-в є ефективними агентами для алкілювання різноманітних S- і N-нуклеофілів, що дає змогу здійснювати спрямовану функціоналізацію метильної групи. Зокрема, при взаємодії сполук 2b, в з фенілсульфінатом натрію у водно-спиртовому розчині майже з кількісними виходами утворюються сульфонілметилпохідні 3a, б. 6-Тіометилпохідні 4a-в були отримані при нагріванні сполук 2a, в з тіогліколевою кислотою або 2-гетерилтіонами в розчині ацетонітрилу у присутності KOH, а ізотіуронієва сіль 5 — при нагріванні з тіосечовою в етанолі. Заміна атома хлору на азидогрупу відбувається при кімнатній температурі в розчині ДМФА, а на діалкіламіно-

1,2, R=Me (a), PhCH_2 (b), Ph (b); **3**, R= PhCH_2 (a), Ph (b); **4**, R=Me, $\text{R}'=\text{CH}_2\text{COOH}$ (a), R=Ph, $\text{R}'=\text{CH}_2\text{COOH}$ (b), 2-піridил (b), R= PhCH_2 , $\text{R}'=2\text{-бензімідазоліл}$ (г); **6**, R=Me (a), PhCH_2 (b), Ph (b); **7**, R=Me, NR'_2 =піперідил (a), R= PhCH_2 , NR'_2 =морфолініл (b), R=Ph, NR'_2 =морфолініл (b)

Схема 2

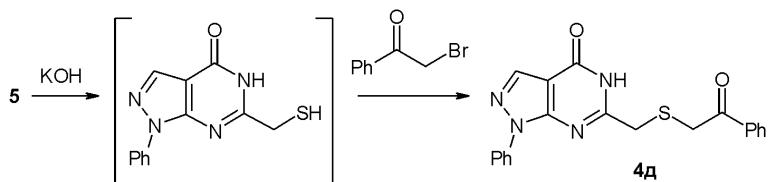
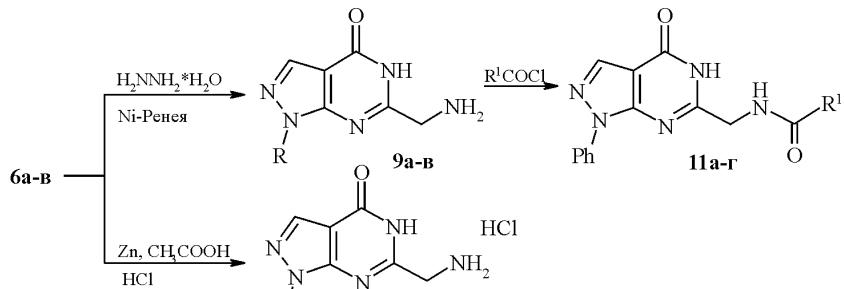

Схема 3

9, R=Me (a), PhCH₂ (б), Ph (в); 11, R¹=Et (а), i-Pr (б), Ph (в), 4-C₆H₄CN (г)

Схема 4

группу — при нагріванні в етанолі і з досить високими виходами приводить до 6-азидо- 6а-в та 6-діалкіламінометил-1Н-піразоло[3,4-д]піримідин-4(5Н)-онів 7а-в (схема 2).

Склад синтезованих піразоло[3,4-д]піримідин-4(5Н)-онів 2-7 строго підтверджений результатата-

ми елементного аналізу, а будова — даними ІЧ-та ЯМР-¹Н спектрів.

Сполуки 5 та 6а-в містять функціональні замісники, які можуть бути використані для їх перетворення відповідно на меркапто- та аміногрупу. Однаке при лужному гідролізі ізотіуронієвої солі

Таблиця 1

Характеристики сполук 2-7, 9-11

Сполука	Брутто-формула	Знайдено, %			Вирахувано, %			T пл., °C	Вихід, %
		C	H	N	C	H	N		
2а	C ₇ H ₇ CIN ₄ O	42,25	3,49	28,35	42,33	3,55	28,21	229-230	29
2б	C ₁₃ H ₁₁ CIN ₄ O	57,1	4,22	20,14	56,84	4,04	20,39	223-224	22
2в	C ₁₂ H ₉ CIN ₄ O	55,00	3,62	21,42	55,29	3,48	21,49	255-256	91
3а	C ₁₉ H ₁₆ N ₄ O ₃ S	59,79	4,11	14,93	59,99	4,24	14,73	236-237	71
3б	C ₁₈ H ₁₄ N ₄ O ₃ S	59,07	3,74	15,19	59,01	3,85	15,29	264-265	80
4а	C ₉ H ₁₀ N ₄ O ₃ S	42,63	3,91	22,19	42,51	3,96	22,03	205-206	88
4б	C ₁₄ H ₁₂ N ₄ O ₃ S	53,33	3,99	17,94	53,16	3,82	17,71	203-204	93
4в	C ₁₇ H ₁₃ N ₅ OS	61,36	3,57	20,78	60,88	3,91	20,88	208-209	90
4г	C ₂₀ H ₁₇ N ₆ ClOS	56,94	3,97	19,92	56,53	4,03	19,78	203-205	78
4д	C ₂₀ H ₁₆ N ₄ O ₂ S	64,21	4,46	14,63	63,81	4,28	14,88	224-225	75
5	C ₁₃ H ₁₃ CIN ₆ OS	46,55	3,98	24,66	46,36	3,89	24,95	230-231	95
6а	C ₇ H ₇ N ₇ O	41,31	3,58	47,72	40,98	3,44	47,79	215-220	87
6б	C ₁₃ H ₁₁ N ₇ O	55,7	3,81	35,06	55,51	3,94	34,86	220-221	91
6в	C ₁₂ H ₉ N ₇ O	53,99	3,50	36,78	53,93	3,39	36,69	215-220	95
7а	C ₁₂ H ₁₇ N ₅ O	58,65	6,84	28,58	58,28	6,93	28,32	150-151	87
7б	C ₁₇ H ₁₉ N ₅ O ₂	63,73	6,04	21,54	62,76	5,89	21,52	170-171	90
7в	C ₁₆ H ₁₇ N ₅ O ₂	62,04	5,69	22,86	61,72	5,50	22,49	184-185	88
9а	C ₇ H ₉ N ₅ O	47,19	5,10	39,29	46,92	5,06	39,08	218-220	82
9б	C ₁₃ H ₁₃ N ₅ O	60,86	5,31	27,15	61,17	5,13	27,43	184-185	75
9в	C ₁₂ H ₁₁ N ₅ O	59,41	4,46	28,81	59,74	4,60	29,03	228-229	68
10	C ₁₂ H ₁₂ CIN ₅ O	51,56	4,30	25,49	51,90	4,36	25,22	238-239	90
11а	C ₁₅ H ₁₅ N ₅ O ₂	60,86	5,02	23,21	60,60	5,09	23,55	290-291	83
11б	C ₁₆ H ₁₇ N ₅ O ₂	61,9	5,66	22,74	61,72	5,50	22,49	291-292	78
11в	C ₁₉ H ₁₅ N ₅ O ₂	65,79	4,44	20,58	66,08	4,38	20,28	307-308	75
11г	C ₂₀ H ₁₄ N ₆ O ₂	64,66	3,92	22,31	64,86	3,81	22,69	300	81

Таблиця 2

Спектри ЯМР ^1H сполук 2-7, 9-11

Сполука	Спектри ЯМР ^1H , δ , м.д.
2а	3,89 с (3Н, CH_3), 4,56 с (2Н, CH_2), 8,04 с (1Н, C^3H), 12,45 с (1Н, NH)
2б	4,61 с (2Н, CH_2), 5,51 с (2Н, CH_2), 7,15-7,37 м (5Н, Наром.), 8,13 с (1Н, C^3H), 12,57 с (1Н, NH)
2в	4,64 с (2Н, CH_2), 7,41 м (1Н, Наром.), 7,59 м (2Н, Наром.), 8,04 м (2Н, Наром.), 8,36 с (1Н, C^3H), 12,81 с (1Н, NH)
3а	4,81 с (2Н, CH_2), 5,20 с (2Н, CH_2), 7,05 м (2Н, Наром.), 7,31 м (3Н, Наром.), 7,57 м (2Н, Наром.), 7,72 м (1Н, Наром.), 7,84 м (2Н, Наром.), 8,09 с (1Н, C^3H), 12,42 с (1Н, NH)
3б	4,76 с (2Н, CH_2), 7,31 м (3Н, Наром.), 7,51 м (2Н, Наром.), 7,62 м (2Н, Наром.), 7,77 м (1Н, Наром.), 7,89 м (2Н, Наром.), 8,17 с (1Н, C^3H), 12,64 с (1Н, NH)
4а	3,46 с (2Н, CH_2), 3,72 с (2Н, CH_2), 3,87 с (3Н, CH_3), 8,00 с (1Н, C^3H), 12,25 с (1Н, NH)
4б	3,51 с (2Н, CH_2), 3,77 с (2Н, CH_2), 7,40 м (1Н, Наром.), 7,55 м (2Н, Наром.), 8,07 м (2Н, Наром.), 8,30 с (1Н, C^3H), 12,53 с (1Н, NH)
4в	4,48 с (2Н, CH_2), 5,14 с (2Н, CH_2), 7,20 м (1Н, Наром.), 7,36 м (1Н, Наром.), 7,49 м (3Н, Наром.), 7,75 м (1Н, Наром.), 7,91 м (2Н, Наром.), 8,30 с (1Н, C^3H), 8,48 м (1Н, Наром.), 12,61 с (1Н, NH)
4г*	4,85 с (2Н, CH_2), 5,14 с (2Н, CH_2), 6,94 м (2Н, Наром.), 7,06 м (2Н, Наром.), 7,15 м (1Н, Наром.), 7,41 м (2Н, Наром.), 7,64 м (2Н, Наром.), 8,04 с (1Н, C^3H)
4д	3,73 с (2Н, CH_2), 4,37 с (2Н, CH_2), 7,30-7,66 м (6Н, Наром.), 7,92 м (4Н, Наром.), 8,29 с (1Н, C^3H), 12,43 с (1Н, NH)
5	4,65 с (2Н, CH_2), 7,41 м (1Н, Наром.), 7,61 м (2Н, Наром.), 8,04 м (2Н, Наром.), 8,34 с (1Н, C^3H), 9,41 уш.с (4Н, $\text{C}(\text{NH}_2)=\text{NH}^*\text{HCl}$)
6а	3,91 с (3Н, CH_3), 4,42 с (2Н, CH_2), 8,05 с (1Н, C^3H), 12,31 с (1Н, NH)
6б	4,43 с (2Н, CH_2), 5,49 с (2Н, CH_2), 7,25-7,37 м (5Н, Наром.), 8,09 с (1Н, C^3H), 12,28 с (1Н, NH)
6в	4,39 с (2Н, CH_2), 7,35 м (1Н, Наром.), 7,50 м (2Н, Наром.), 8,11 м (2Н, Наром.), 8,21 с (1Н, C^3H), 12,56 с (1Н, NH)
7а	1,25-1,70 м (6Н, 3CH_2), 2,43 м (4Н, 2CH_2), 3,41 с (2Н, CH_2), 3,87 с (3Н, CH_3), 7,99 с (1Н, C^3H), 11,49 с (1Н, NH)
7б	3,36 с (4Н, CH_2), 3,49 с (2Н, CH_2), 3,59 с (4Н, CH_2), 5,48 с (2Н, CH_2), 7,15-7,35м (5Н, Наром.), 8,07 с (1Н, C^3H), 11,85 с (1Н, NH)
7в	2,55 м (4Н), 3,54 с (2Н, CH_2), 3,61 м (4Н), 7,40 м (1Н, Наром.), 7,57 м (2Н, Наром.), 8,07 м (2Н, Наром.), 8,30 с (1Н, C^3H), 11,70 с (1Н, NH)
9а	3,86 с (3Н, CH_3), 3,60-3,95 уш.с (2Н, CH_2), 4,85 уш.с (2Н, $\text{NH}+\text{NH}_2$), 7,97 с (1Н, C^3H), 12,31 с (1Н, NH)
9б	3,70 уш.с (2Н, CH_2), 5,48 с (2Н, CH_2), 7,10-7,45 м (5Н, Наром.), 8,05 с (1Н, C^3H)
9в*	3,72 уш.с (2Н, CH_2), 7,39 м (1Н, Наром.), 7,56 м (2Н, Наром.), 8,11 м (2Н, Наром.), 8,27 с (1Н, C^3H)
10	4,17 с (2Н, CH_2), 7,40 м (1Н, Наром.), 7,55 м (2Н, Наром.), 8,17 м (2Н, Наром.), 8,34 с (1Н, C^3H), 8,68 с (3Н, NH_2^*HCl), 12,75 с (1Н, NH)
11а	1,04 т (3Н, CH_3), 2,20 кв (2Н, CH_2), 4,26 д (2Н, CH_2), 7,37 м (1Н, Наром.), 7,52 м (2Н, Наром.), 8,08 м (2Н, Наром.), 8,28 с (1Н, C^3H), 8,34 уш.с (1Н, NH), 12,10 уш.с (1Н, NH)
11б	1,03 т (6Н, 2CH_3), 2,52 м (1Н, CH), 4,26 д (2Н, CH_2), 7,37 м (1Н, Наром.), 7,50 м (2Н, Наром.), 8,09 м (2Н, Наром.), 8,28 с (1Н, C^3H), 8,35 т (1Н, NH), 12,15 уш.с (1Н, NH)
11в	4,52 д (2Н, CH_2), 7,33 м (2Н, Наром.), 7,59 м (4Н, Наром.), 8,06 м (4Н, Наром.), 8,33 с (1Н, C^3H), 9,14 уш.с (1Н, NH), 12,26 уш.с (1Н, NH)
11г	4,51 д (2Н, CH_2), 7,35 м (3Н, Наром.), 8,04 м (6Н, Наром.), 8,28 с (1Н, C^3H), 9,33 уш.с (1Н, NH), 11,75 уш.с (1Н, NH)

* NH протони знаходяться в обміні з водою

5 не вдається виділити 6-меркаптометилпохідну 8, очевидно, внаслідок її окиснення до відповідного дисульфіду, але при обробці реакційної суміші 2-бромацетофеноном з виходом 75% був отриманий 6-[(фенацілтіо)метил]піразоло[3,4-d]піrimідин 4д (схема 3).

Натомість 6-азидометилпохідні 6а-в відносно легко відновлюються до 6-амінометилпіразоло[3,4-d]піrimідинів 9а-в при дії гідразин-гідрату у присутності нікелю Ренея. На прикладі сполуки 6в був вдало опробований спосіб відновлення цинком в оцтовій кислоті і отриманий амін 9в у вигляді його гідрохлориду 10. Аміни 9а-в є перспективними синтонами для створення бібліотек потенційних фізіологічно активних речовин, що

було продемонстровано синтезом на їх основі амідів 11 а-г (схема 4). Характеристики сполук 2-7, 9-11 наведені у табл. 1.

Експериментальна частина

ІЧ-спектри синтезованих сполук записані на спектрофотометрі UR-20 в таблетках KBr. Спектри ЯМР ^1H і ^{19}F отримані на приладі Varian-Gemini (300МГц, ТМС) в розчинах ДМСО-d6.

6-Хлорометил-1Н-піразоло[3,4-d]піrimідин-4(5Н)-они 2а-в. Суміш 0,1 Моль піразолу 1а-в та 11,3 г (0,1 Моль) (у випадку сполуки 1а) або 22,6 г (0,2 Моль) (у випадку сполук 1б,в) хлорацетилхлориду у розчині 60 мл толуолу та 60 мл ДМФА (у випадку сполуки 1а) або 120 мл толуолу та 60 мл

ДМФА (у випадку сполук 1б,в) нагрівали при кип'ятінні до повного виділення хлороводню протягом ~2-3 год. Розчинник видаляли у вакуумі, залишок у випадку сполуки 2в кристалізували з етанолу. У випадку сполуки 2а обробляли насиченим водним розчином NaHCO_3 , відфільтровували, промивали холодним етанолом і сушили. У випадку сполуки 2б залишок кип'ятили протягом 1 год в 100 мл оцтового ангідриду, розчинник випаровували, залишок промивали 100 мл Et_2O — осад, який не розчинився, кристалізували з етанолу.

6-[(Фенілсульфоніл)метил]-1Н-піразоло[3,4-d]піrimідин-4(5Н)-они 3а,б. Суміш 0,01 Моль сполуки 2а,б та 1,64 г (0,01 Моль) PhSO_2Na в 15 мл 80%-ного етанолу кип'ятили на протязі 1 год, охолоджували, виливали в 50 мл води, відфільтровували та сушили на повітрі.

{[(4-Оксо-4,5-дигідро-1Н-піразоло[3,4-d]піrimідин-6-іл)метил]тіо}-оцтові кислоти 4а,б. Суміш 0,01 Моль сполуки 2а,б, 0,92 г (0,01 Моль) тіогліколевої кислоти та 0,616 г (0,011 Моль) КОН кип'ятили протягом 2 год в 10 мл ацетонітрилу, охолоджували, додавали 30 мл води, осад відфільтровували, розчиняли в 15 мл 1Н КОН, висаджували 1Н HCl , відфільтровували, промивали водою і сушили на повітрі.

6-[(2-Тіогетерил)метил]-1Н-піразоло[3,4-d]піrimідин-4(5Н)-они 4в,г. Суміш 0,01 Моль сполуки 2б,в, 0,01 Моль тіолу і у випадку сполуки 2в 0,616 г (0,011 Моль) КОН кип'ятили протягом 1 год в 10 мл етанолу. Реакційну суміш охолоджували. У випадку сполуки 4г осад відфільтровували. У випадку сполуки 4в додавали 30 мл води, осад відфільтровували, промивали водою, сушили на повітрі.

6-[(Фенацілтіо)метил]-1Н-піразоло[3,4-d]піrimідин-4(5Н)-они 4д. До суспензії 3,37 г (0,01 Моль) сполуки 5 в 20 мл киплячого етанолу додавали 1,18 г (0,021 Моль) КОН в 2 мл води, а через 2 хв — 1,99 г (0,01 Моль) 2-бromoацетофенону і нагрівали протягом 0,5 год. Реакційну суміш охолоджували, осад відфільтровували і перекристалізували з суміші ДМФА-етанол, 2:1.

Гідрохлорид (4-оксо-1-феніл-1Н-піразоло[3,4-d]піrimідин-6-іл)метил-імідотіокарбамату 5. Суміш 2,61 г (0,01 Моль) сполуки 2в та 0,836 г (0,011 Моль)

тіосечовини кип'ятили протягом 3 год в 20 мл етанолу, охолоджували, осад відфільтровували і сушили на повітрі.

6-Азидометилпіразоло[3,4-d]піrimідин-4(5Н)-они 6а-в. Суміш 0,01 Моль сполуки 2а-в та 0,715 г (0,011 Моль) азиду натрію перемішували протягом 3 год в 5 мл ДМФА, виливали в 15 мл води, осад відфільтровували і сушили на повітрі.

6-Амінометилпіразоло[3,4-d]піrimідин-4(5Н)-они 9а-в. Суміш 0,01 Моль сполуки 6а-в, 1,12 г (0,02 Моль) 90% гідразин-гідрату та 0,25 г нікелю Ренея в 100 мл ізопропанолу перемішували при 25°C протягом 24 год. Нерозчинний осад відфільтровували, фільтрат випаровували, залишок промивали гексаном (9а) або перекристалізували з ізопропанолу (9б) або етанолу (9в).

Гідрохлорид 1-феніл-6-амінометил-1Н-піразоло[3,4-d]піrimідин-4(5Н)-ону 10. До розчину 2,67 г (0,01 Моль) сполуки 7в в 50 мл суміші метанол-оцтова кислота (1:1) додавали 1,96 г (0,03 Моль) цинкового пілу і кип'ятили на протязі 2 год. Реакційну суміш охолоджували, нерозчинний осад відфільтровували, фільтрат випаровували, залишок розчиняли у воді, відфільтровували нерозчинний осад, фільтрат нейтралізували концентрованою HCl до pH 3. Осад відфільтровували, перекристалізували з води.

N-(4-оксо-1-феніл-1Н-піразоло[3,4-d]піrimідин-6-іл)метилкарбоксаміди 11а-г. До розчину 2,97 г (0,01 Моль) сполуки 7в та 2,8 мл (0,02 Моль) триетиламіну в 10 мл ДМФА додавали 0,01 Моль відповідного хлорангідриду, перемішували протягом 3 год, виливали в 50 мл води, осад відфільтровували, перекристалізували з суміші ДМФА-ацетонітрил, 1:2.

Висновки

1. Розроблений метод синтезу раніше невідомих 6-хлорометил-1Н-піразоло[3,4-d]піrimідин-4(5Н)-онів, який ґрунтуються на циклоконденсації амідів 5-амінопіразол-4-карбонових кислот з хлороацетилхлоридом.

2. Отримані сполуки використані для синтезу ряду нових 6-сульфоніл(тіо, азидо, аміно)метил-1Н-піразоло[3,4-d]піrimідин-4(5Н)-онів.

Література

1. Болбут А.В., Корольов О.К., Вовк М.В. // ЖОФХ. — 2006. — Т. 4, вип. 1 (13). — С. 66-69.
2. Davies L.P., Brown D.J., Chow S.C. et al. // Neurosci. Lett. — 1983. — Vol. 41. — P. 189-193.
3. Davies L.P., Chow S.C., Skerritt J.H. et al. // Life Sci. — 1984. — Vol. 34. — P. 2117-2128.
4. Harden F.A., Quinn R.J., Scammels P.J. // J. Med. Chem. — 1991. — Vol. 34. — P. 2892-2898.
5. Chebib M., Quinn R.J. // J. Bioorg. Med. Chem. Lett. — 1995. — Vol. 5. — P. 2409-2412.
6. Poulsen S-A., Quinn R.J. // J. Bioorg. Med. Chem. Lett. — 1996. — Vol. 6. — P. 357-360.
7. Miyashita A., Iijima C., Higashino T. // Heterocycles. — 1990. — Vol. 31. — P. 1309-1315.
8. Miyashita A., Fujimoto K., Okacat et al. // Heterocycles. — 1996. — Vol. 42. — P. 691-699.
9. Доценко В.В., Кривокольсько С.Г., Литвинов В.П. // Химия гетероциклических соединений. — 2003. — №1. — С. 117-119.
10. Hussein A.M., El-Elmary T.I. // J. Chem. Res. — 1998. — №1. — P. 231-241.

Надійшла до редакції 31.10.2005 р.